

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1474/2021
01.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Јулијане Вилотић, браниоца окривљеног ББ – адвоката Мирјане Рашковић и браниоца окривљеног ВВ – адвоката Александра Лазића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.бр. 204/2020 од 12.03.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 586/21 од 13.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Мирјане Рашковић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.бр. 204/2020 од 12.03.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 586/21 од 13.10.2021. године, док се захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Јулијане Вилотић и браниоца окривљеног ВВ – адвоката Александра Лазића, **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К.бр. 204/2020 од 12.03.2021. године:
-окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а. став 1. КЗ, за које му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 4 године не учини ново кривично дело;
-окривљени ББ оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а. став 1. КЗ, за које му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено утврђено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 године не изврши ново кривично дело;
-окривљени ВВ оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од годину дана, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 26.12.2019. године до 21.04.2020. године, а која казна ће се извршити тако што ће је окривљени

издржавати у просторијама у којима станује, ..., ... и одређено је да окривљени ВВ не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним Законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у Заводу за извршење казне затвора.

Према окривљеном АА, ВВ и ББ, на основу члана 87. КЗ, изречена је и мера безбедности одузимања предмета, а како је то ближе одређено у изреци пресуде. Окривљени АА, ВВ и ББ су, на основу члана 264. ЗКП, обавезани да плате суду трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће се одлучити посебним решењем.

Окривљени ГГ ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ и у односу на овог окривљеног, на основу члана 265. ЗКП, одлучено је да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 586/21 од 13.10.2021. године, делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужиоца у Београду и пресуда Вишег суда у Београду К.бр. 204/2020 од 12.03.2021. године преиначена, само у погледу одлуке о казни, тако што је апелациони суд окривљеног АА, због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за које је изреком првостепене пресуде оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 10 месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору почев од 24.12.2019. године до 21.04.2020. године, окривљеног ВВ, због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ, за које је изреком првостепене пресуде оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 3 године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 24.12.2019. године до 21.04.2020. године, а окривљеног ББ, због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за које је изреком првостепене пресуде оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 6 месеци у коју му је урачунато време проведено на задржавању од 24.12.2019. године до 26.12.2019. године, док су у преосталом делу жалба Вишег јавног тужиоца у Београду и жалбе браниоца окривљеног АА, браниоца окривљеног ББ и браниоца окривљеног ВВ одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног АА - адвокат Јулијана Вилотић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће преиначити одлуку о кривичној санкцији и према окривљеном АА утврдити блажу санкцију и по врсти и по мери сразмерно тежини учињеног дела и свим околностима које оправдавају изрицање блаже казне за учиниоца;

- бранилац окривљеног ББ – адвокат Мирјана Рашковић, због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине пресуду Апелационог суда у Београду Кж1 586/21 од 13.10.2021. године и предмет врати на поновно одлучивање пред измењеним већем или исту преиначи тако што ће одбити жалбу Вишег јавног тужиоца у Београду, изјављену против пресуде Вишег суда у Београду К.бр. 204/2020 од 12.03.2021. године;

- бранилац окривљеног ВВ – адвокат Александар Лазић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине одлуку донету у другостепеном поступку и предмет врати на поновно одлучивање пред измењеним већем или исту преиначи тако што ће одбити жалбу Вишег јавног тужиоца изјављену против првостепене пресуде.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је нашао:

- захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Мирјане Рашковић је неоснован,

- захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Јулијане Вилотић је недозвољен,

- захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Александра Лазића је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног ББ – адвокат Мирјана Рашковић, као разлог подношења захтева за заштиту законитости нумерише повреду закона из члана 439. тачка 3. ЗКП. Међутим, образлажући означену повреду закона, бранилац у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП. Наиме, у захтеву се наводи да су на првостепену пресуду Вишег суд у Београду К 204/20 од 12.03.2021. године (окривљени ББ оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ и изречена му је условна осуда), жалбу изјавили бранилац и јавни тужилац, а да је јавни тужилац у жалби предложио да Апелациони суд у Београду укине пресуду Вишег суда у Београду и предмет врати на поновно одлучивање. Даље се наводи да је жалба Вишег јавног тужиоца усмерена на све окривљене, осим на окривљеног ББ, јер у истој жалилац (Виши јавни тужилац) образлаже да је суд за остале окривљене погрешно утврдио чињенично стање, да је погрешно квалификовао њихове радње, те следи жалбени предлог да се првостепена пресуда укине, а не да се преиначи у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако да констатација тужилаштва у жалби која гласи: „с обзиром на то како је постављена правна квалификација од стране тужилаштва, сматрамо да кривичне санкције изречене окривљенима нису одговарајуће.“, по ставу одбране, није ни захтев, ни предлог за преиначење пресуде. На описани начин, пресуда Апелационог суда у Београду је директно противна одредби члана 453. ЗКП. У захтеву се наводи и да, имајући у виду садржину жалбе овлашћеног тужиоца, те његов жалбени предлог, одбрана сматра да је Апелациони суд у Београду одлучујући по жалби тужиоца, која се суштински не односи на окривљеног ББ поступио противно цитираној одредби ЗКП, јер је пресуду изменио на штету окривљеног иако у односу на њега и није било жалбе Вишег јавног тужиоца.

Изнете наводе из захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Мирјане Рашковић, Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, прописано је да ако је жалба изјављена само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Дакле, наведена повреда постоји уколико је пресуда измењена тако што је окривљени оглашен кривим за теже кривично дело или на строжу кривичну санкцију, али само под условом, уколико је жалба изјављена само у корист окривљеног.

Неспорно је, да је у поступку по редовном правном леку апелациони суд преиначио одлуку о казни окривљеном ББ и окривљеног осудио на безусловну казну затвора у трајању од 6 месеци, али како је такву одлуку другостепени суд донео по претходно поднетим жалбама, поред осталог и овлашћеног јавног тужиоца због одлуке о кривичној санкцији, то је таква одлука донета у складу са одредбама Законика о кривичном поступку. Наиме, основни услов за примену забране *reformatio in reus* представља постојање жалбе само у корист окривљеног изјављене било од стране оптуженог, било од стране лица која се могу жалити у његову корист, а што у конкретној ситуацији није био случај.

Имајући у виду да је окривљени ББ првостепеном пресудом Вишег суда у Београду К 204/20 од 12.03.2021. године оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ и да му је изречена условна осуда, те да је јавни тужилац, односно овлашћени тужилац у конкретном предмету, у својој жалби првостепену пресуду побијао и због одлуке о кривичној санкцији у односу на све окривљене, то је апелациони суд, био овлашћен и да измени одлуку о кривичној санкцији на штету окривљеног ББ.

Како је жалба јавног тужиоца у себи садржала жалбени навод у погледу одлуке о кривичној санкцији у односу на све окривљене, то другостепени суд, осудом окривљеног ББ на казну затвора у трајању од 6 месеци, није повредио забрану преиначења на горе, прописану одредбом члана 453. ЗКП, јер се приликом пресуђења кретао у границама означеног жалбеног предлога јавног тужиоца.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП.

При томе, наводи захтева за заштиту законитости којима се бранилац окривљеног ББ упушта у оцену навода из образложења жалбе Вишег јавног тужиоца, по ставу овог суда, а имајући у виду да постоји жалба тужилачке стране која је опредељена у погледу одлуке о казни и против свих окривљених, не представља повреду закона из члана 453. ЗКП, већ би евентуално могла представљати повреду закона из члана 451. ЗКП, а која повреда, не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП.

У преосталом делу бранилац окривљеног ББ – адвокат Мирјана Рашковић указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП, наводима да суд није правилно одмерио казну, имајући у виду чињенице које утичу да казна буде већа или мања, а која повреда, такође не представља законом дозвољен разлог у смислу члана 485. став 4. ЗКП, за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Јулијане Вилотић је недозвољен, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ је недозвољен и нема законом прописани садржај.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени, преко свог браниоца, може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљеног АА – адвокат Јулијана Вилотић у захтеву не одређује конкретно ни једну повреду закона, која, у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП, представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, већ наводи да је неправедна одлука о казни, да је окривљени АА и поред свих олакшавајућих околности осуђен на 10 месеци затвора за држање 20 грама марихуане за сопствену употребу, а што је по ставу одбране, драконски, непримерено и несврхисходно, на који начин, по ставу Врховног касационог суда бранилац окривљеног АА указује на повреду кривичног закона из члана 441. став 1. ЗКП.

На повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП указује и бранилац окривљеног ВВ – адвокат Александар Лазих, наводима да суд приликом одмеравања казне није правилно применио закон, да олакшавајуће околности другостепени суд за разлику од првостепеног суда није ценио ни у минималној мери, да је готово немогуће да другостепени суд, који није имао било какав увид у личност окривљеног, његово држање пред судом, изрекне казну у троструком трајању у односу на првобитно изречене казне од стране првостепеног суда. Поред изнетог, бранилац окривљеног ВВ – адвокат Александар Лазих у образложењу захтева за заштиту законитости износи и сопствену оцену доказа и сопствено виђење одлучних чињеница које из тих доказа произилазе, а везано за постојање кривичног дела из члана 246а став 2. ЗКП, за које је окривљени ВВ оглашен кривим, на који начин указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног ВВ у поднетом захтеву за заштиту законитости нумерише и образлаже и повреду закона из члана 451. ЗКП.

Како повреде закона из члана 441. став 1. и члана 451. ЗКП, као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, нису дозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног преко браниоца, то је захтев браниоца окривљеног АА – адвоката Јулијане Вилотић у целисти недозвољен, а захтев за

заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Александра Лазића у напред наведеном делу.

Бранилац окривљеног ВВ – адвокат Александар Лазић у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи и да је побијаним пресудама дошло до повреде уставног начела о праву на правично суђење, јер окривљенима није дата могућност да у поступку инстанционе контроле траже испитивање правилности преиначујуће пресуде донете на њихову штету.

Међутим, како уз захтев бранилац окривљеног ВВ – адвокат Александар Лазић, није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, којом је утврђено да је окривљеном или другом учеснику у поступку повређено или ускраћено људско право или слобода која су зајемчена Уставом или Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и додатним протоколима, у смислу члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, то захтев за заштиту законитости у овом делу нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 491. ЗКП, члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Ирина Ристић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.